

PREVENTIVNÍ PROGRAM

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Kolín,
Karoliny Světlé 135

Školní rok 2022/2023

Střední zdravotnická škola
a
Vyšší odborná škola zdravotnická,
Kolín, Karoliny Světlé 135
-1-

Obsah

Obsah.....	2
1. Úvod.....	3
2. Charakteristika školy.....	3
3. Analýza současného stavu.....	4
4. Garant programu ve škole.....	4
5. Cíle.....	4
6. Prevence.....	5
7. Metody při realizaci prevence.....	10
8. Podklady v legislativě.....	10
9. Evaluace PP z roku 2021/2022.....	11
10. Seznam materiálů s tematikou sociálně patologických jevů.....	11
11. Závěr.....	14
12. Školní řád.....	14
13. Program proti šikanování.....	14
14. Krizový plán.....	14
15. Adresář organizací.....	15

1. Úvod

Preventivní program (dále jen PP) je konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj sociálně komunikativních dovedností. PP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, různorodosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy.

PP je zpracován na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

PP je v souladu s Koncepcí státní politiky pro oblast dětí a mládeže a dokumenty uvedenými v kapitole č. 9 a vychází ze školní strategie prevence (dostupný na nástěnce v 1. patře budovy školy).

2. Charakteristika školy

Název školy	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Kolín, Karoliny Světlé 135
Adresa školy	Karoliny Světlé 135, Kolín I, 280 50
Telefon	321 720 236
Webové stránky	www.zdravotka.cz
Ředitelka školy	Mgr. Daniela Křepelková
Výchovná poradkyně	Mgr. Daniela Křepelková
Školní metodik prevence	Mgr. Soňa Bartuňková
Zřizovatel	Krajský úřad Středočeského kraje, Zborovská 81/11, Praha 5 , 150 00
IČO školy	00068713
IZO školy	110009819
Počet žáků SZŠ	298 denní studium, 11 dálkové studium
Počet studentů VOŠ	15
Počet tříd	14
Počet studijních skupin	3
Počet pedagogů	34 interních a 20 externích vyučujících

3. Analýza současného stavu

Během září 2022 zaznamenáváme zpětnou vazbou z besedy pana Mgr. Pospíšila na téma „Závislosti, nikotinismus“ (první ročníky) zkušenosti žáků s kouřením cigaret, e-cigaret a také zkušenosti s užíváním nikotinových sáček.

Anonymním dotazníkovým šetřením na téma „Kouření žáků na SZŠ“ bylo zjištěno 18% kuřáků (pravidelných i pouze příležitostných).

Dotazníkovým šetřením na téma „Škola a šikana“ byla zjišťována negativní zkušenost s šikanou ve škole (ať základní, či nyní střední škola). Negativní zkušenost s šikanou uvádí 6% žáků, a to pouze dívek.

Škola je nadále registrována v projektu Nenech to být. Jedná se o anonymní oznamovací kanál pro školy (online schránka důvěry), kde žák nebo rodič anonymně upozorní skrz formulář na jakýkoliv problém a tím tak usnadní škole jeho řešení.

Škola zakoupila interaktivní mapu „Šikana a kyberšikana“. Mapa může být využívána v předmětech Veřejné zdravotnictví, Výchova ke zdraví a v Psychologii a komunikaci. Žáky informuje o problematice šikany a kyberšikany.

4. Garant programu ve škole

Odpovědnost za tvorbu a realizaci programů primární prevence má ředitelka školy Mgr. Daniela Křepelková, ŠMP Mgr. Soňa Bartuňková koordinuje přípravy a průběh jednotlivých aktivit v rámci primární prevence.

5. Cíle

Dlouhodobý cíl

Prioritou je snaha vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu, navozovat příznivé sociální klima, vést žáky k účelnému využívání volného času, vychovávat je k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a za zdraví své i za zdraví ostatních a navazovat spolupráci s rodiči a dalšími organizacemi.

Krátkodobé cíle

Seznámit žáky s právní odpovědností nezletilých (beseda Trestné činy a přestupky), seznámit žáky s možnými riziky spojenými s kouřením cigaret, e-cigaret a s užíváním nikotinových sáčků (přednáška na téma „Závislosti, nikotinismus“), působit v oblasti prevence poruch příjmu potravy (výuka VKZ) a vést žáky k odpovědnému chování v oblasti silničního provozu (program „Neumírej zbytečně“).

6. Prevence

a) Specifická primární prevence

Ve školním roce 2022/2023 plánujeme v rámci specifické primární prevence :

- přednášku p. Pospíšila s názvem „Závislosti, nikotinismus“ - předpokládaný termín září 2022 (1. ročníky)
- exkurzi (Den otevřených dveří) do Nízkoprahového klubu Kolárka v Kolíně – předpokládaný termín září 2022 (2. ročníky)
- spolupráci s Prostorem plus o.p.s. – zřízení platformy Lehkost. cz pro sociální a preventivní služby žákům a rodičům naší školy – předpokládaný termín září 2022 (žáci SZŠ a VOŠZ Kolín)
- preventivní program „Neumírej zbytečně“ od Bezpečnosti na silnicích o.p.s. – předpokládaný termín říjen 2022 (2. ročníky)
- účast na veřejném soudním líčení na Okresním soudě Kolín - předpokládaný termín leden 2023 (2. ročníky, obor LY)
- přednášku „Nestresuj se stresem“ od lektora MP Education s.r.o. – předpokládaný termín březen 2023 (3. ročníky)
- přednášku p. Váchy s názvem „Jak přežít dospívání“ – předpokládaný termín duben 2023 (1. ročníky)
- přednášku s besedou por. Mgr. Fejfarové (Policie Středočeského kraje) s názvem „Kyberšikana, sociální sítě – právní vědomí“ - předpokládaný termín květen 2023 (1. ročníky)

b) Nespecifická primární prevence

V oblasti nespecifické primární prevence plánujeme následující aktivity

Název akce	Zodpovídá	Termín	Cílová skupina
Adaptační den	Ing. Podskalská Mgr. Hloušková Mgr. Kolegarová Mgr. Grundischová	5.9.2022	první ročníky
Testování žáků z TEV	Mgr. Svítíl	2.9.2022	první ročníky
Ekologická soutěž	RNDr. Svítílová	říjen-prosinec	vybraní žáci SZŠ
Chemická olympiáda	RNDr. Svítílová	říjen	první a druhé ročníky
Olympiáda v Českém jazyce	Mgr. Kolbábek Mgr. Beňovský	leden 2023	zájemci SZŠ
Středoškolská odborná činnost	RNDr. Svítílová	listopad-prosinec	zájemci SZŠ
Matematický klokan	Mgr. Grundischová	prosinec	zájemci SZŠ
Soutěž první pomoci	Mgr. Böhmová PhDr. Vančová	duben/květen/červen	žáci druhých ročníků
Atletická liga	Mgr. Svítíl	září-říjen	vybraní žáci SZŠ
Volejbal	Mgr. Svítíl	listopad/prosinec	soutěž mezi třídami
Dobrovolnická činnost	Mgr. Maršíková	průběžně po celý školní rok	2.LY, 3.LY, 2.PSA, 2.PSB, 3. PS, 4.PSA, 4. PSB
Květinový den	MUDr. Jirků	květen	druhé ročníky
Divadelní představení	Mgr. Kolbábek	dle nabídky	vybrané třídy SZŠ
Divadelní představení v anglickém jazyce	Ing. Červenková	listopad 2022	vybraní žáci SZŠ
Akce Zoubek	Mgr. Maršíková	prosinec 2022	3.PS, 4. PSA, 4. PSB

V rámci volnočasových aktivit nabízíme žákům

Název akce	Zodpovídá	cílová skupina	stručná charakteristika
Kroužek první pomoci	PhDr. Vančová	žáci SZŠ	nácvik modelových situací a příprava na soutěže PP
Klub mladého diváka	Mgr. Mokráčková, PaeDr. Sosnovcová	žáci SZŠ	návštěva divadelních představení v Praze
Kroužek sportovních her	Mgr. Svítíl	žáci SZŠ	zlepšení fyzické zdatnosti žáků
Kroužek psychologie a komunikace	Mgr. Mokráčková	žáci SZŠ	zlepšení komunikačních

			dovedností žáků
Přístup k internetu	Ing. Štěpánová	žáci SZŠ	bezplatný internet v budově školy

Nespecifická primární prevence ve výuce

Třída	Předmět	Téma	Termín
2.LY	CJ	Životopis, motivační dopis, inzerát	leden/únor
1.LY	OBN	Organizace volného času Normy a zvyky společenského chování Zásady etiky Kultura chování	září/listopad
1.LY	OBN	Struktura společnosti Skupiny a dav Subkultury Multikulturní společnost	listopad/leden
1.LY	OBN	Zdravý životní styl	leden/únor
1.LY	OBN	Sociálně patologické jevy	březen/duben
1.LY	OBN	Víra, náboženství, církve	květen
2.LY	OBN	Demokracie Lidská a občanská práva	listopad/prosinec
2.LY	OBN	Občané a cizinci	březen/duben
2.LY	OBN	Demokratické ideologie Nedemokratické režimy	květen/červen
2.LY	DEJ	Válečné zločiny a holokaust	prosinec/leden
2.LY	SOM	Zásady správné výživy	listopad/prosinec
2.LY	SOM	Pohlavní soustava muže a ženy Těhotenství a porod	duben/květen
2.LY	IKT	Vystavení vlastních dat na internetu	listopad/prosinec
3.LY	EKO	Motivační dopis, životopis	březen/duben
3.LY	EKO	Nezaměstnanost, podpora, rekvalifikace	duben/květen
2.LY	MIE	Infekční choroby, Hepatitida, AIDS	únor/březen
2.LY	MIE	Výživa prevenci civilizačních chorob	duben
2.LY	PP	Akutní otravy a první pomoc	březen
1.LY	VKZ	Determinanty zdraví	září/říjen
1.LY	VKZ	Zdravý způsob života	říjen/listopad
1.LY	VZK	Sociálně patologické jevy a jejich řešení	prosinec/duben
2.LY	PS	Seberealizace osobnosti, motivace a životní cíle	březen/květen
1.PSA,	DEJ	Člověk v lidské společnosti	září/říjen

1. PSB		Člověk jako občan Člověk a právo	leden/únor duben/květen
1.PSA, 1. PSB	OBN	Člověk v lidském společenství Lidská a občanská práva, extremismus Trestní právo	září/říjen únor duben/květen
1.PSA, 1. PSB	OBN	Sociální struktura společnosti Skupiny a dav Subkultura a multikulturní společnost	říjen/listopad
2.PSA, 2. PSB	OBN	Demokratické ideologie Nedemokratické režimy Lidská práva, práva dětí Ombudsman Člověk a svět	květen/červen
3.PS	OBN	Lidská práva Rodina a právo Občanské a pracovní právo Trestní právo a terorismus	prosinec/červen
1.PSA, 1. PSB	VZV	Zdraví a nemoc Determinanty zdraví a nemoci	září/říjen
1.PSA, 1. PSB	VZV	Programy na podporu zdraví	říjen/listopad
1.PSA, 1. PSB	VZV	Zdravý způsob života	březen/duben
2.PSA, 2. PSB	IKT	Vystavení vlastních dat na internetu	březen/duben

4.PSA, 4. PSB	EKO	Životopis, motivační dopis	říjen/listopad
4.PSA, 4. PSB	EKO	Nezaměstnanost, podpora, rekvalifikace	listopad
4.PSA, 4. PSB	EKO	Hospodaření domácnosti Osobní rozpočet	březen/duben
4. LY	OBN	Etika, vybrané etické problémy	duben/květen
4. LY	BI	Ekologie Člověk a životní prostředí	duben květen
4. LY	EKO	Hospodaření domácnosti	květen
4. LY	PS	Sociální komunikace a jednání s lidmi Vliv nemoci na psychiku člověka	září říjen/listopad
4. LY	SVS	Člověk ve společnosti Člověk a stát, lidská práva	září březen
1.PSA, 1. PSB	SOM	Typy imunity	listopad
1.PSA, 1. PSB	SOM	Vliv výživy na zdraví člověka	únor
1.PSA, 1. PSB	SOM	Pohlavní systém muže a ženy Oplodnění, těhotenství, porod	duben/květen
3. PS	PSK	Sociální skupiny Nepřátelské chování, vyvolávání konfliktů Diskriminace Týrání a zneužívání, domácí násilí, šikana Problematika závislostí	září/prosinec

7. Metody při realizaci prevence

Při volbě metod účelné primární prevence jsme zvolili přednášky s aktivním zapojením žáků. Přednášky jsou rozsahu 45 minut nebo 60 minut. Kromě plánovaných přednášek realizujeme primární prevenci i v třídnických hodinách. Učitelé se věnují problematice sociálně patologických jevů v jednotlivých předmětech. Metody jsou voleny s ohledem na probírané téma a možnosti školy (diskuse, besedy, projektové učení, práce s textem či jinými odbornými prameny, exkurze).

8. Podklady v legislativě

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT č.j.:21291/2010-28
Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT- č. j. 28275/2000 – 22)
Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) – metodické dokumenty.
Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018
Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021
Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020
§29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
§ 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
Koncepce podpory mládeže na období 2014 až 2020

9. Evaluace PP z roku 2021/2022

MPP prochází každým rokem revizí a hodnocením na jejichž základě je upravován a aktualizován. Za koordinaci preventivních aktivit odpovídá školní metodik prevence, který

spolupracuje s výchovnou poradkyní, vedením školy a třídními učiteli. Vyhodnocení probíhá vždy v září následujícího školního roku.

EVALUACE

- přednáška p. Pospíšila s názvem „Netolismus, závislosti“ - září 2021 pro 1. ročníky
- exkurze do NZDM Kolárka Kolín – září 2021 pro druhý ročník obor PS
- zakoupení interaktivní mapy „Šikana, kyberšikana“ – listopad 2021
- dotazníkové šetření, téma: „Škola a šikana“, Česká asociace školních metodiků
prevence – leden 2021, 1. až 4. ročníky denního studia
- škola je nadále registrována v projektu Nenech to být (anonymní oznamovací
kanál pro školy)
- anonymní dotazníkové šetření, téma: „Kouření u žáků SZŠ Kolín – duben 2021, pro
1. až 4. ročníky denního studia
- zakoupení multilicence webové aplikace „Křížovky on-line“ a „Drogy trochu jinak“

10. Seznam materiálů s tematikou sociálně patologických jevů

Videokazety

Hrozba zvaná AIDS
Metody antikoncepce
Hepatitida B
Jsem pozitivní, žiji s AIDS
AIDS – Hrozba či prosba o humanitu
Od dospívání k dospělosti
AIDS – testy na HIV
Drogy a neurony
Sebeobrana v boji proti pouliční kriminalitě
Perspektivy života
Ještě něco o drogách
AIDS – Prevence HIV ve zdravotnických zařízeních
Otravy dětí
Drogová problematika, Sexuální výchova dětí
Řekni drogám NE!
Svoboda volby
Člověk a závislost
Dokumentární film o drogách
Mezi stěny
Zlone (problematika prostituce)
Katka

Knihy

Autor	Titul
J.Presl	Drogová závislost
Renate Ellinghovenová	Příliš mladí na sex?
Radim Uzel	Jak neotěhotnět
Yvone Keulsová	Matka Davida S., narozeného 3. července roku 1959
Radek John	Memento
Jan Mečíř	Zneužívání alkoholu a nealkoholových drog u mládeže
Martin Bútora	Překročit svůj stín
Marta Brtníková a kol.	Sex? AIDS!
PhDr. Ladislav Csémy	Alkohol, drogy a vaše děti
Prim. MUDr. Karel Nešpor	Týká se to i mne?
Michal Kolář	Bolest šikanování
Helena Haškovcová	Manuálek o násilí
Sylva Bartlová	Sociální patologie

USB flash disk (výukové filmy ve formátu .mp4 , metodický materiál v souboru .pdf)

Autor	Titul
David Vigner	Mezi stěny
David Vigner	Mezi nimi
David Vigner	Sami
David Vigner	Na hraně
David Vigner	Jakub
David Vigner	Abstinent
David Vigner	V Labyrintu školy

David Vigner	Ztraceni
--------------	----------

11. Závěr

Minimální preventivní program je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu jejich studia. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci. Naší snahou a přáním je co nejvíce žáků vybavit schopností, silou, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se bezohledným negativním sociálně patologickým jevům a nátlakům nevhodného okolí žáka.

12. Školní řád

<http://www.zdravotka.cz/>

13. Program proti šikanování

Viz. Příloha č. 1

14. Krizový plán

Viz. Příloha č. 2

15. Adresář organizací

Pedagogicko psychologická poradna Kolín	Tel: 321/722 116 Jaselská 826, 280 00 Kolín IV
Pedagogicko psychologická poradna Nymburk	Tel: 325/ 512 667 Fax: 325/ 514 661 Masarykova 895, 288 55 Nymburk
Pedagogicko psychologická poradna Kutná Hora	Tel: 327/ 501 103, 731/417 146 Jana Palacha 166, 284 01 Kutná Hora-Šipší
Český červený kříž	Tel: 321/ 723 700 Fax: 321/ 727 655 Borovská 227, 280 02 Kolín cck.kolin@tiscali.cz
Nízkoprahové centrum Kolín	Tel: 321/ 715 004 Želivského 805, 280 01 Kolín IV
Státní ústav a Krajská hygienická stanice v Kolíně	Tel: 321/ 751 011, 321/726 110 Karlovo náměstí 44, 280 02 Kolín
Městská policie Kolín	Tel: 321/ 725 958 Kutnohorská 23, 280 02 Kolín
Městský úřad Kolín	Tel: 321/ 748 111 Fax: 321/720 911
Městský úřad Nymburk	Tel: 325/ 512 111 Fax: 325/ 514 283 Nám. Přemyslovců 163/20 288 02 Nymburk
Městský úřad Poděbrady	Tel: 325/ 600 211, 325/ 614 486 Jiřího nám. 20/1, 290 01 Poděbrady
Úřad práce Kolín- sociální odbor	Tel: 321/ 721 566 Fax: 321/ 721 566 Kutnohorská 39, 280 02 Kolín IV
Ordinace praktických lékařů pro děti a	

dorost	
--------	--

Odkazy na internetové stránky zabývající problematikou sociálně patologických jevů

	Příručky o efektivní školní drogové prevenci
	Rodiče, učitelé, náctiletí
	Vyhodnocování dotazníků zjišťujících vztahy ve třídách
	časopis „Prevence“
	výukový materiál
	výukový materiál
	odborníci
	odborníci
	Čelíme šikanování – vybrané metodiky práce školních psychologů, Monitorovací systém, Použití skrytého vrstevnického programu
	Metodika práce s dětmi primární prevenci
	Granty
	Granty
	Granty
	Granty
	Poradna, publikace, letáky ke stažení
	Společenství proti šikaně
	Sociální služby a poradenství znevýhodněným osobám
	Poradenství pro rodiče a pedagogy
	Veřejný ochránce práv
	Amnesty International ČR
	Národní centrum bezpečnějšího internetu
	Portál e-bezpečí (celorepublikový projekt zaměřený na prevenci, vzdělávání, výzkum, intervenci a osvětu spojenou rizikovým chováním na

	internetu a souvisejícími fenomény)
	Kontaktní centrum přijímající hlášení týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu
	Vyhledávací aplikace certifikovaných o primárně preventivních programů v oblasti šikany

Příloha č. 1 Školní program proti šikanování

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany na školách a školských zařízeních (č.j.MSMT-21149/2016)

1) Cíl programu

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Škola se zaměří zejména na oblast komunikace, rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídách i mezi učiteli bez ohledu na to, zda k projevům šikany došlo či nikoli.

2) Odpovědnost za plnění programu

Na tvorbě a realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci. Koordinace je v kompetenci školního metodika prevence Mgr. Soně Bartuňkové, za jeho realizaci zodpovídá ředitelka školy Mgr. Daniela Křepelková.

3) Diagnostika šikany

Šikana je situace, kdy jeden nebo více žáků úmyslně a většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky, používá k tomu agresi a manipulaci. Základními formami je fyzická šikana (vydírání, loupeže, bití, poškozování věcí, sexuální násilí) a psychická šikana (nadávky, pomluvy, vyhrožování, zesměšňování)

Chování, které splňuje tyto znaky, je považováno za šikanu:

- je cílené vůči jedinci nebo skupině
- je obvykle opakované a dlouhodobé
- záměrem je oběť/oběti ohrožit, zastrašit, ponížit
- oběť není schopná se bránit a dlouhodobě trpí

Za šikanu se nepovažuje jednorázová rvačka, konflikt nebo nevhodný vtip a vyčlenění žáka z kolektivu, pokud motivem není snaha ublížit či pobavit se na úkor dotyčného žáka.

4) Prevence šikany

Pedagog je odpovědný za vytvoření příznivého klimatu ve třídě.

Je povinen zejména:

- podporovat rozvíjení příznivých vztahů mezi žáky
- upevňovat důvěru mezi žáky a pedagogy
- v krizových situacích dát jasně najevo, že nevhodné chování nebude tolerováno
- nebýt lhostejný k projevům agrese
- informovat žáky i rodiče koho kontaktovat v případě problémů (třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, schránka důvěry, linka bezpečí,.....)

Školní metodik prevence

- koordinuje program proti šikanování a s jeho obsahem seznámí všechny pedagogické pracovníky
- spolupracuje s TU a vedením školy při řešení krizových situací
- spolupracuje s okresním metodikem prevence, Policií ČR, zdravotnickými zařízeními,...
- podílí se na aktivitách v rámci prevence šikany

Ředitelka školy

- zajistí, aby ve školním řádu byla jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí při jejich porušení
- zajistí, aby byli žáci i pedagogové seznámeni s negativními důsledky šikany
- spolupracuje se ŠMP a TU při řešení krizových situací

Třídní učitelé

- informují žáky (třídnické hodiny) i rodiče (třídní schůzky), na koho se obrátit při problémech ve škole (TU, ŠMP, výchovný poradce, vedení školy) i mimo školu
- v průběhu školního roku diskutují se žáky na téma slušné chování a pozitivní mezilidské vztahy

5) Postup při diagnostice a vyšetřování šikany ve škole a na akcích pořádaných školou

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen obětí šikany, ale i pachatelů a dalších účastníků. Setkáváme se s vytvořením „solidarity“ agresorů a obětí šikany. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stádia a formy šikany. Při řešení šikany je třeba brát v úvahu stádium šikany, tzn. zda-li jde o počáteční nebo pokročilou šikanu.

Odhad závažnosti situace

4 kritéria:

- a) způsob chování, výpovědi obětí a svědků
- b) závažnost a četnost agresivních projevů
- c) čas, jak dlouho případná šikana trvá
- d) počet agresorů a obětí

Při zjištění šikany je nutné informovat metodika prevence, výchovného poradce, třídního učitele a vedení školy. Důležité je určit, zda-li vzniklý problém vyřešíme sami nebo je nutné zahájit spolupráci s odborníkem.

A) Postup při vyšetřování počáteční šikany

Rozhovor s informátory a obětí šikany

a) rozhovor s informátory (osoba, která na problém upozornila)

- nereagovat obranně
- nezpochybňovat
- chránit zdroj a obsah informací
- zvýšit pozornost ve třídě, kde se problém objevil
- ověřování informací
- po odchodu informátora si vše zapsat

b) rozhovor s obětí

- rozhovor vést diskrétně, aby o něm ostatní nevěděli
- nereagovat obranně
- nezpochybňovat
- ověřovat výpovědi
- neslibovat něco, co nemůžeme splnit
- vše zapsat

Nalezení vhodných svědků

- spolupráce s informátory (důležití jsou žáci, kteří sympatizují s obětí)
- výslech svědků nejlépe mezi čtyřma očima (např. po vyučování, požádat o odnesení pomůcek do kabinetu), aby ostatní nevěděli (ochrana obětí)

Individuální rozhovory se svědky

- nekonfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonné zástupce
- konfrontaci svědků připustit pouze při protichůdných informacích

Ochrana oběti

- zvýšená pozornost v kolektivu – zpřísnit dozory (kontrolovat pohyb dětí na WC, cestou do školy a ze školy, po dobu šetření je možné se souhlasem vedení nechat oběť doma)
- doporučit rodičům odborníka z PPP, SVP nebo jinou vhodnou instituci

Předběžné vyhodnocení situace a volba ze dvou typů rozhovoru

- rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
nebo
- rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

Realizace vhodné metody

- metoda usmíření
- metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)

Rozhovor se zákonnými zástupci obětí

- informovat zákonné zástupce o zjištění, závěrech a dalších opatření (ochrana obětí, apod.)

Práce se třídou

- uzavření záležitosti ve třídě (metoda usmíření nebo oznámení potrestání agresorů)
- nastavení pravidel ve třídě
- sledování třídy
- pracovat na zlepšení vztahů v kolektivu
- v případě pokračující šikany kontaktovat odborné instituce (PPP, policii)

Strategie vyšetřování – hlavní zásady:

- je třeba ochránit informátory před pomstou agresorů
- vyšetřování obětí i svědků, ale i agresorů je realizováno tak, aby ostatní nemohli vyhodnotit, co kdo řekl

B) Postup při vyšetřování pokročilé šikany

Pokročilá šikana s neobvyklou formou, např. výbuchem skupinového násilí vůči oběti, tzv. lynčování vyžaduje následující postup:

1) První (alarmující) kroky pomoci

- a) překonání šoku pedagogického pracovníka, bleskový odhad závažnosti a formy šikany
- b) bezprostřední záchrana oběti (zastavit skupinové násilí)

2) Příprava podmínek pro vyšetřování

- a) organizační opatření (spolupráce ostatních pedagogů)
- b) informování vedení školy
- c) zabránění agresorům domluvit se na výpovědích
- d) pokračující pomoc a podpora oběti
- e) přivolání pomoci (PPP)
- f) nahlášení policii

2) Vlastní vyšetřování

- a) rozhovor s informátory a oběťmi
- b) nalezení vhodných svědků (nejslabších článků, nespolupracujících svědků)
- c) individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
- d) rozhovor s agresory (případně konfrontace mezi agresory), zastihnout agresory nepřipravené
- e) nekonfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)
- f) individuální rozhovory se všemi přítomnými žáky (zabránit domlouvání mezi žáky)

4) Náprava

Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Příloha č. 2 Krizový plán

Primární prevence sociálně patologických jevů je zaměřena na:

a) Předcházení rizikovým jevům v chování žáků a to:

- záškoláctví
- šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií
- násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie
- kriminalita, delikvence
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- onemocnění HIV/AIDS a dalšími nemocemi šířícími se krevní cestou
- poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie, ortorexie)
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gamgling)
-

b) Rozpoznání a zajištění včasné intervence v případech:

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí včetně komerčního sexuálního zneužívání
- ohrožování výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy

V rámci prevence sociálně patologických jevů, věnujeme zvýšenou pozornost změnám v chování a prospěchu žáků. Při jakékoli změně je nezbytné:

- promluvit si s žákem v bezpečném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny

- o poznatcích informovat třídního učitele, metodika prevence, výchovného poradce, ev. ředitele školy
- pokud se změna dotýká celého kolektivu, přenechat šetření metodikovy prevence, který je proškolení v postupech, jak postupovat při řešení sociálně patologických jevů
- třídní učitel poté informuje zákonného zástupce žáků s ohledem na situaci (buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky), zákonným zástupcům škola nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení

Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení školy. Mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

Pedagogové při podezření na zanedbání povinné péče o dítě, tělesné tresty, domácí násilí apod. upozorní zákonné zástupce. Pokud nedojde k pozitivní změně, hlásí situaci na odbor péče o dítě a policii.

Všichni zaměstnanci školy, žáci i rodiče jsou informováni kdo je:

Metodik prevence :   Mgr. Soňa Bartuňková

Výchovný poradce: Mgr. Daniela Křepelková

Cílem plánu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí.

KRIZOVÝ PLÁN

I) Postup při výskytu podezřelé látky (drogy či jiné škodlivé látky) ve škole či místech ke škole náležejících (domov mládeže, aj.)

1. pedagog v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží neznámou látku do obálky
2. obálku označí datem, časem a místem zajištění látky, případně jméno žáka, kterému byla odebrána, pedagog uvede své jméno a jméno svědka, přelepenou a orazítkovanou obálku uschová ve školním trezoru
3. bez odkladů informuje Policii ČR (identifikaci látky provádí policie), převzetí látky si nechá škola policií písemně potvrdit
4. při zajištění podezřelé látky u dítěte, které jeví známky otravy, je látka stejným způsobem uložena a poté předána přivolanému lékaři

nebo

1. pedagog neznámou látku ponechá na místě nálezů
2. ihned kontaktuje Policii ČR
3. do příjezdu policie zajistí dohled na místě nálezů, případně zadrží žáka, u něhož byl nález učiněn

II) Postup v případě ohrožení žáka v důsledku podezření na požití omamné nebo psychotropní látky

1. žák jeví příznaky užití omamné látky **je odveden ze třídy** do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Žák bude pod dohledem dospělé osoby
2. škola **bezodkladně informuje rodiče** žáka nebo jeho zákonné zástupce o blíže nespecifikovaných zdravotních potížích žáka, rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření

A) Rodič si přijde do školy pro žáka

- je seznámen se zdravotními potížemi
- škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře
- pedagog odkáže rodiče na odborníky na specializovaných pracovištích (PPP apod.)

B) Rodič si do školy pro dítě nepřijde

- škola přehodnotí zdravotní stav žáka, pracovník školy **zavolá lékařskou službu**

nebo

- nebo **zajistí převoz k lékaři s doprovodem dospělé osoby**. Rodič je o postupu školy předem informován.

Další postup:

1. Škola **vyhotoví zápis** průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezit případnému výskytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole
2. Proběhne **třídní schůzka rodičů**, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami metodika prevence a výchovného poradce. Jsou dále seznámeni s tím, že dítě
3. Žák, který prokazatelně užil omamnou látku v areálu školy, bude **kázeňsky potrestán**
4. Škola vyzve nejrychlejší cestou **rodiče žáka** k jednání se školou. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola **doporučí** rodičům žáka **specializovanou pomoc odborníků, vyhotoví dva zápisy z jednání**, jeden obdrží rodiče žáka, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky TU, ŠMP, VP, vedení školy.
5. Žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem, jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykových látek
6. Třída, ve které bylo zjištěno rizikové chování, bude pečlivě sledována
7. V případě prokazatelného ovlivnění drogou nebo alkoholem a v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy škola informuje sociální odbor

III) Postup při podezření, že žák zneužívá návykovou látku (časná intervence)

Metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, pověřený pracovník:

- a) provede **diskrétní šetření** – zjistí citlivě co nejvíce informací (od spolužáků, rodičů, z poradny apod.
- b) provede **pohovor s dítětem** – podle vztahu pracovníku s dítětem buď osobně nebo za přítomnosti jiného učitele, nebo jiné osoby (psychologa, sociálního kurátora, pracovníka oddělení pro dítě, kontaktního centra apod.), doporučí mu rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, PPP, zdravotní zařízení, SVP apod.)

Po důvodném podezření:

- c) citlivě **informuje rodiče nebo** zákonné zástupce a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy – nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku a ohrožení života.
- d) v případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí škola sociální odbor
- e) pokud není v silách školy společně s rodiči problém vyřešit, doporučí další odbornou pomoc

IV) Postup při šetření zneužívání návykových látek nebo páchání trestné činnosti, plnění oznamovací povinnosti

Vstup policie do školy

Zaměstnanci školy se snaží o maximálně dobrou spolupráci a vzájemný respekt.

1. policista je povinen prokázat se – stejnokrojem s identifikačním číslem, služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie
2. v případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy ověří totožnost telefonickým dotazem na pracoviště policie
3. ředitel nebo jeho zástupce se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvody, jež k němu vedou

Předvolání a předvedení žáka, podání vysvětlení a výslech

Policie může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést

žáka mimo školu. Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla.

Škola zajistí **dohled dospělou osobou** po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu a to i v případě, že je proveden ve škole. **Písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum.** Po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo předán zákonnému zástupci.

Vyrozumění rodičů provádí policista **předem** (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil, informuje rodiče třídní učitel – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou.

Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. Podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.

Na požádání policie ředitel školy **poskytne vhodnou místnost** k šetření žáka ve škole, zajistí také **pedagogický dozor**.

Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušení nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchávaného žáka.

Pro děti a mládež platí v plné míře **presumpce nevin**.

OZNAMOVÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI

1. V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, **ohlásí to řediteli školy**. Je proveden **písemný zápis**.
2. Škola celou záležitost **oznámí Policii ČR**.

Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavní zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu.